

29 APRIL 2012 – VIERDE PAASZONDAG

COMMENTAAR BIJ DE ZONDAGSLEZINGEN

— Jean BASTIAENS —

De Goede Herder brengt ons eindelijk thuis

DE VIERDE PAASZONDAG heeft als evangelie de bekende passage over de Goede Herder. Eigenlijk geeft de evangelist Johannes ons een nieuwe visie op een veel oudere tekst: het hoofdstuk 34 uit het boek Ezechiël. Dat hele hoofdstuk moeten we lezen als achtergrondtekst bij het evangelie van deze zondag, zodat er een dieptepectief ontstaat. Ik citeer, als aanmoediging om het geheel te lezen, twee verzen: „Dit zegt de HEER, JHWH: Ik zal zelf naar mijn schapen omzien en zelf voor ze zorgen. Zoals een herder naar zijn kudde op zoek gaat als zijn dieren verstrooid zijn geraakt, zo zal ik naar mijn schapen op zoek gaan en ze redden, uit alle plaatsen waarheen ze zijn verdreven op een dag van dreigende, donkere wolken.” (34, 11-12 Nieuwe Bijbelvertaling)

De evangelielezing bestaat uit drie delen: de eerste twee delen beginnen met de aanhef „Ik ben de goede Herder”, het derde deel begint met de zin „hierom heeft de Vader Mij lief”. Herderschap duidt natuurlijk op leiderschap, maar ‘herder’ biedt een veel mooier en ruimer beeld dan het woord ‘leider’. Een herder wordt namelijk verondersteld zorg te dragen voor de kudde die hem is toevertrouwd. Kritiek op het leiderschap vormt een rode draad door heel de Bijbel. Er zijn zoveel herders ‘die zichzelf weiden’ (Ezechiël 34, 8) of die, als het erop aankomt, de benen nemen. Tegen de achtergrond van een overheersend gebrek aan echt leiderschap, leiderschap met hart en ziel, plaatst GOD de belofte van een herder die het volk uit alle hoeken zal bijeenbrengen en het waarachtig zal leiden: „David, mijn dienaar” (Ezechiël 37, 24).

In Jezus wordt deze messiaanse belofte werkelijkheid. Jezus is geen leugenachtige leider die als het erop aankomt het eigen vege lijf willen redden – voorbeelden te over in onze dagen. Jezus is de goede Herder. Hij brengt de mensen die uiteengedreven zijn, die vreemden zijn geworden voor elkaar, weer samen. Zijn leiderschap is zo vrij en zo bevrijdend dat ook mensen die zich eerst niet aangesproken voelden nu plotseling naar Hem toetrokken worden. Naast het volk Israël – de schapen ‘uit deze schaapsstal’ – zijn er de ontelbare vervreemden uit alle volken die Jezus naar zich toe wenkt. Bij Hem kunnen we thuiskomen en krijgt de droom over de wezenlijke band tussen Israël en de volken concreet gestalte.

Waaruit blijkt dat Jezus de bevrijdende leider is en geen ideologische kwelgeest? We horen het Hem zeggen in de laatste alinea: het is in volle vrijheid dat Hij zijn leven geeft voor wie hem lief is. „Ik geef het uit Mijzelf”, zegt Hij. Vanuit een waarachtige vrijheid heeft Jezus zijn dood aanvaard als een gave, opdat anderen zouden leven. Met deze gave, ontsproten aan een vrij hart, vervult Jezus de opdracht („het gebod”) van zijn Vader.

Met de eerste lezing uit het boek Handelingen voelen we ons intussen op vertrouwde grond. Petrus zet zowel het genezingswerk als het verkondigingswerk van Jezus voort, krachtens de Geest. Zijn korte toespraak voor het Sanhedrin is weer gebaseerd op de oerverkondiging omtrent Jezus, het zogenaamde *Jezuskerygma*. Petrus windt er geen doekjes om. „Door uw toedoen is Jezus gekruisigd”, zegt hij, maar dit is gebeurd „opdat GOD Hem uit de doden zou kunnen laten opstaan.” En hij citeert uit een paaspsalm, Psalm 118, die gelezen wordt op het einde van het Joodse Pesachfeest: „De steen die door de bouwlieden niets waard werd geacht, is de hoeksteen geworden.” Ook al doet de aanklacht van Petrus pijn voor wie het wil laten doordringen, toch weet GOD in zijn wonderlijke raadsbesluit van deze verworpen steen de hoeksteen te maken. En dus is er maar één zaak die ons te doen staat: geen zelfbeklag, geen schuldopstapeling, maar de in vrijheid te stellen keuze om zich te bekeeren, om zich naar GOD te keren. Alleen zo kunnen we thuiskomen, „redding vinden”.

Het woord ‘redden’ klinkt in deze lezing naar het einde toe tweemaal. Het heeft te maken met de naam van Jezus, het woord ‘naam’ klinkt dan ook driemaal. Wat is die naam? De naam is Jezus, dat wil zeggen Jeshua. En Jeshua betekent: GOD brengt redding. Zo groot is de liefde van GOD.

EERSTE LEZING

HANDELINGEN VAN DE APOSTELN

4, 8-12

In die tijd sprak Petrus, vervuld van de heilige Geest: „Overheden van het volk en oudsten! Indien wij vandaag ter verantwoording geroepen worden voor een weldaad, aan een gebrekkige bewezen waardoor deze genezen is, dan zij het u allen en het gehele volk van Israël bekend dat door de naam van Jezus Christus, de Nazoreeër die gij gekruisigd hebt maar die God uit de doden heeft doen opstaan – dat door die Naam deze man hier gezond voor u staat.

Hij is de steen die door u, de bouwlieden, niets waard werd geacht en toch tot hoeksteen geworden is. Bij niemand anders is dan ook de redding te vinden en geen andere Naam onder de hemel is aan de mensen gegeven waarin wij gered moeten worden.”

TWEDE LEZING

EERSTE BRIEF VAN JOHANNES 3, 1-2

Vrienden,
Hoe groot is de liefde die de Vader ons betoond heeft! Wij worden kinderen van God genoemd en we zijn het ook. De wereld begrijpt ons niet en ze kent ons niet omdat zij Hem niet heeft erkend.

Vrienden,
nu reeds zijn wij kinderen van God en wat wij zullen zijn, is nog niet geopenbaard; maar wij weten dat wanneer het geopenbaard wordt, wij aan Hem gelijk zullen zijn omdat wij Hem zullen zien zoals Hij is.

EVANGELIE

JOHANNES 10, 11-18

In die tijd sprak Jezus tot zijn leerlingen:

„Ik ben de goede Herder. De goede Herder geeft zijn leven voor zijn schapen. Maar de huurling die geen herder is en geen eigenaar van de schapen, ziet de wolf aankomen, laat de schapen in de steek en vlucht weg; de wolf rooft ze en jaagt ze uiteen. Hij is dan ook maar een huurling en heeft geen hart voor de schapen.”

„Ik ben de goede Herder. Ik ken de mijnen en de mijnen kennen Mij, zoals de Vader Mij kent en Ik de Vader ken. Ik geef mijn leven voor de schapen. Ik heb nog andere schapen die niet uit deze schaapsstal zijn. Ook die moet Ik leiden en zij zullen naar mijn stem luisteren en het zal worden: één kudde, één herder.”

„Hierom heeft de Vader Mij lief, omdat Ik mijn leven geef om het later weer terug te nemen. Niemand neemt het Mij af maar Ik geef het uit Mijzelf. Macht heb Ik om het te geven en macht om het terug te nemen: dat is de opdracht die Ik van mijn Vader heb ontvangen.”

Schriftlezingen © Katholieke Bijbelstichting 's Hertogenbosch, www.bijbel.net